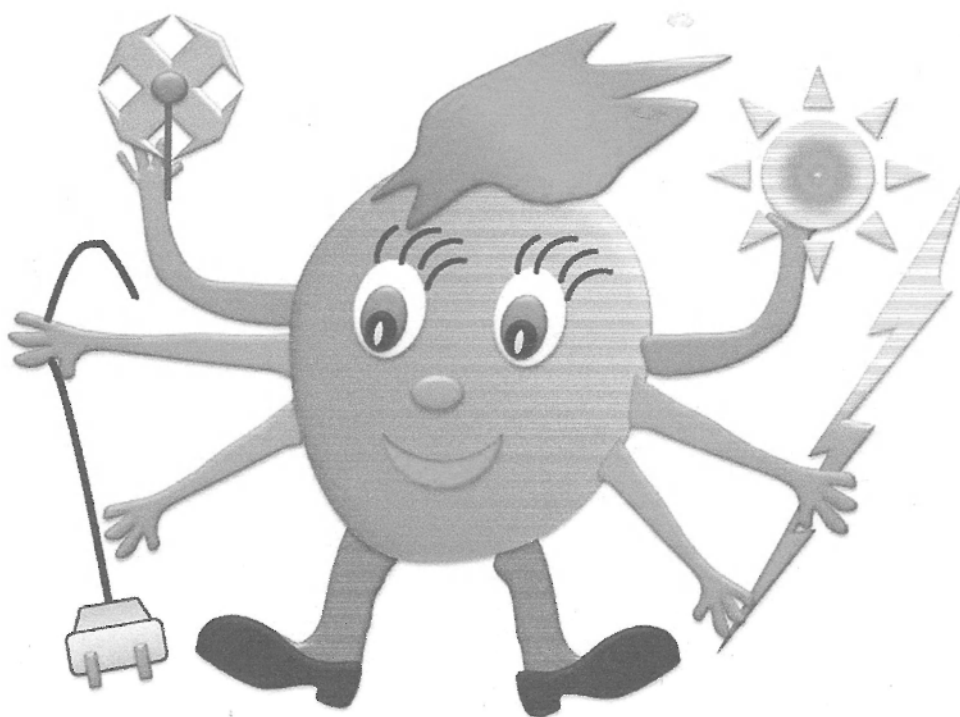

Урок. Природознавство

Тема. Що таке енергія

**Із досвіду роботи вчителів початкових
класів Полтавської ЗШ № 10
ім.В.Г.Короленка
Дзюбенко Лілії Миколаївни
Пілатової Тетяни Михайлівни
Линько Ганни Григорівни
Ветреннікової Олени Віталіївни
Гутирі Олени Валеріївни**

ПРИРОДОЗНАВСТВО

Тема. Що таке енергія

Мета: дати дітям поняття енергія, які бувають джерела енергії, формувати світогляд, розвивати пам'ять, мислення, увагу; виховувати бережливе ставлення до не відновлюваних джерел енергії.

Обладнання: мультимедійна презентація, ритмічна мелодія для фізкультхвилинки, пазли, тести.

Тип уроку: вивчення нового матеріалу.

Хід уроку:

I. Організаційний момент

Доброго ранку, сонце і вітер!
Доброго ранку, ліси і поля!
Доброго ранку, плането Земля!
Доброго ранку, присутнім гостям!
– Доброго ранку і вам!

(СЛАЙД)

II. Актуалізація опорних знань учнів

– А тепер привітайте один одного:
– потисніть руку один одному
– торкніться долоньками один одного і поділіться своєю енергією.

Вчитель. Настрій у вас прекрасний? – Так. Тож будемо сміливо розпочинати наш урок.

Вчитель. Якими ви повинні бути на уроці, щоб він був цікавим і пізнавальним?

Учні. (Кмітливим, активним.....)

Вчитель. Молодці!

Вчитель. А за свої відповіді і активність на уроці ви будете отримувати смайлики, які лежать у вас на парті. Подивіться, за яку кількість смайликів ви отримаєте бали.

(СЛАЙД з ФІШКАМИ)

III. Повідомлення теми і мети уроку

1. Створення проблемної ситуації. Робота в парах: складання пазлів.

Вчитель. Дорогі діти, сьогодні на уроці ми будемо говорити... А про що будемо говорити на уроці, ви дізнаєтеся лише тоді, коли складете пазли.

Перед вами лежить конверт з пазлами.

Яка пара найшвидше складе пазл і прочитає слово – піднімає руки.

Вчитель. Отже, яке слово ви склали?

Учні. Енергія.

Вчитель. Отже, тема нашого уроку: «**Що таке енергія**»

(СЛАЙД)

Мета нашого уроку дізнатися: (СЛАЙД)

1. Що таке енергія?

2. Які бувають джерела енергії?
3. Як використовується енергія в побуті?
4. Як економити енергію?

IV. Вивчення нового матеріалу

2. Гра «Мікрофон»

– А зараз я хочу взяти у вас інтерв'ю. А як ви розумієте значення слова – енергія? (Відповіді учнів).

– Дякую.

3. Робота з підручником.

– А тепер прочитайте значення цього слова у підручнику на с. 60.

(Читання визначення слова енергія).

– Прочитайте вголос визначення цього слова.

(СЛАЙД:

ЕНЕРГІЯ – ЦЕ ЗДАТНІСТЬ БУДЬ-ЯКОГО ТІЛА ВИКОНУВАТИ РОБОТУ)

!!! Отже, нове слово, яке ви почули – енергія

– Діти, уявляєте, що енергія є в усьому. Ми, інколи, навіть над цим не задумуємося. Але нам допоможуть ваші знання.

– Пригадайте, які ви знаєте горючі корисні копалини? (Природний газ, нафта, кам'яне вугілля)

(СЛАЙД)

– Коли ми готуємо вдома їжу, енергію чого ми використовуємо? (Природного газу, вугілля)

– А тепер подивіться на екран і скажіть:

– Яка енергія об'єднує всі ці тіла? (Електрична енергія).

– А з чого беруть електричну енергію всі ці прилади? (Від спалювання кам'яного вугілля)

(СЛАЙД)

– А з чого беруть енергію автомобілі, щоб рухатися? (Заправляють бензин).

– А з чого виробляють бензин? (З нафти).

– Отже, всі горючі корисні копалини є джерелами енергії.

4. Фізкультхвилинка.

– А ви енергійні діти? (Так!).

– А давайте в цьому переконаємося.

(СЛАЙД: Н.Май «МАМИ І ТАТА»)

– Я побачила, які ви були енергійні, жваві, виконуючи ці рухи.

А звідки людина бере енергію? (З їжі).

– А поживні речовини, які ми вживаємо мають енергію сонця.

5. Робота з підручником.

– У природі є великі запаси енергії. Де вони містяться, ви дізнаєтеся прочитавши останній абзац на с. 60.

(Діти читають)

– У чому у природі є величезні запаси енергії?

(СЛАЙД: СОНЦЕ, ВІТЕР, РУХОМА ВОДА)

(Енергію мають сонце, вітер, рухома вода).

6. Хвилинка-цікавинка

(СЛАЙД: ПРО СОНЦЕ)

– У чому найбільше енергії, ви дізнаєтеся переглянувши наступний сюжет

7. Фізкультхвилинка. Зарядка для очей.

– Дорогі діти, уявіть собі, що ви прийшли на гарну лісову галявину. Лягли на м'яку травичку і дивитеся на небо.

Сонечко нам посилає своїх зайчиків і вони б'ють по обличчю.

Ось попав зайчик вам у вічі.

– заплющіть сильно очі (на рахунок 5 розплющіть, так повторіть тричі).

– тоді сонячний зайчик перескочив на ваш носик (подивіться на кінчик носа, теж тричі)

– обведіть сонечко очима (тричі)

– Молодці.

8. Розповідь «Про джерела енергії».

Вчитель. Джерела енергії поділяються на 2 групи:

(СЛАЙД: ПРО СОНЦЕ)

відновлювані і невідновлювані

СЛОВНИК

ЕНЕРГІЯ

ВІДНОВЛЮВАНА

НЕВІДНОВЛЮВАНА

– А щоб дізнатися про них більш детально прочитайте 1 абзац с. 61

– Як ви розумієте значення слова відновлювані?

(Це ті, що можна відтворити, знову використати).

– Як ви розумієте значення слова невідновлювані?

(Це ті, що зникають, не можна знову використати).

– Природний газ, нафту, кам'яне вугілля, відносимо до яких джерел енергії?

(До невідновлюваних)

– Чому?

(Бо запаси їх вичерпуються).

– До яких джерел енергії віднесете сонце, вітер, рухому воду?

(До відновлюваних).

– Чому?

(Тому що ми їх використовуємо постійно і їх запаси не зникають).

(СЛАЙД УСІЄЇ ТАБЛИЦІ)

9. Гра «Джерела енергії».

– А зараз ми пограємо з вами у гру. Якщо ви почуєте відновлювані джерела енергії – піднімаєте руки. Якщо невідновлювані – опускаєте вниз.

Готові?!

Вітер – вгору

Рухома вода – вгору

Сонце – вгору

Природний газ – вниз

Нафта – вниз

Кам'яне вугілля – вниз

– Молодці.

10. Робота з діаграмою.

– Відкрийте підручник на с. 62, розгляньте малюнок – діаграму і з'ясуйте, яких паливних корисних копалин залишилося на землі найменше, а яких – найбільше. (Найменше – нафти і газу, найбільше – вугілля).

– Багато країн намагаються не використовувати нових родовищ корисних копалин, поки не вичерпані старі.

– Чому?

(Треба берегти і економно використовувати горючі корисні копалини).

- Підніміть руку у кого є лічильник споживання електроенергії, води, газу?
- Добре, дякую.
- А яке їх призначення? (Вести облік споживання та використання електроенергії, води, газу)

(СЛАЙД ЛІЧИЛЬНИКІВ)

- Дуже добре, що у ваших сім'ях сучасний підхід до економії джерел енергії.

V. Закріплення вивченого матеріалу

1. Робота з тестами.

- А зараз виконайте тестові завдання, щоб перевірити, як ви засвоїли матеріал уроку.
- Для їх виконання вам дається 3 хв.

ТЕСТ

1. На які групи поділяються джерела енергії?
  - а) відновлювані, невідновлювані
  - б) тверді, рідкі
  - в) паливні, бурильні
2. Яких корисних копалин найбільше на Землі?
  - а) вугілля
  - б) нафти
  - в) газу
3. Відновлюваним джерелом енергії є:
  - а) вітер
  - б) нафта
  - в) природний газ
4. Невідновлюваним джерелом енергії є:
  - а) сонце
  - б) вода
  - в) вугілля
5. Електрична енергія увімкненої лампочки перетворюється на енергію:
  - а) теплову
  - б) світлову
  - в) руху
6. Що є найпотужнішим джерелом енергії на Землі?
  - а) місяць
  - б) сонце
  - в) вітер

VI. Домашнє завдання

Вдома опрацюйте § 17, на с. 60-63.

VII. Підсумок уроку. Рефлексія

1. Оголошення оцінок

- Діти, порахуйте смайлики.

Підніміть руки, хто зібрав: 5 фішок – 12 балів
4 фішки – 11 балів
3 фішки – 10 балів
2 фішки – 9 балів
1 фішку – 8 балів

2. Рефлексія

– А тепер всі підніміться. Станьте рівненько. Доторкніться долонькою до сусіда зліва і справа. А тепер давайте поділимося енергією з нашими гостями. Підкиньте її вгору.

– І ось заряд позитивної енергії і у наших гостей.

3. Флешмоб про енергію.

– А щоб зарядити вас ще більше – давайте проведемо флешмоб.

– Увага на екран.

– Спочатку рухи покажу я, а потім ви усі разом виконаєте.

ЕНЕРГІЯ – це світло

ЕНЕРГІЯ – тепло

ЕНЕРГІЯ – це паливо

ЕНЕРГІЯ – це їжа

ЕНЕРГІЯ є в нас

МИ ВСІ ЕНЕРГІЙНІ І ЛЮБИМО ВАС!

Дякую всім вам за участь. До побачення.